

РЕЗЮМЕ на ТРУДОВЕТЕ

на д-р Иванка Тодорова Банкова

Катедра „Администрация, управление и и политически науки“

Факултет „Международна икономика и администрация“

Представени за участие в обявения от ВСУ „Черноризец Храбър“

(Държавен вестник, бр. 95 от 16 ноември 2018 г.)

Конкурс за заемане на академичната длъжност доцент по професионално направление 3.7.

„Администрация и управление“

(Организация и управление извън сферата на материалното производство

(Административна конфликтология и устойчиво развитие)

I. Монография

Банкова, И. Административна конфликтология. Изд. на ВСУ „Ч. Храбър“. Варна. 2019. ISBN 978-954-715-681-4

От гледна точка на застъпената в монографичния труд „Административна конфликтология“ позиция, проблемът за успешното управление на конфликтите е с постоянна актуалност във всички организации, независимо от предмета им на дейност, организационната структура, броя на членовете и ръководството. Обществените конфликти са най-често нежелани, но естествени състояния на колективния живот. Разнообразна е палитрата от противоречиви взаимодействия в административните организации от публичния сектор с многоаспектен обективен и сложен субективен характер. Заинтересована страна в административен конфликт може да бъде всеки гражданин, фирма, организация на гражданското общество, медия, както и ръководителите и служителите на административните структури. Субектите на административния конфликт имат регламентирани взаимоотношения и могат взаимно да си влияят в рамките на разписани правила и норми. Факторите на възникване и формите на проявление на конфликтите с административен характер са разнообразни, сложни, а понякога нормативно и политически обвързани. Отричането на възникването и развитието на административни конфликти не се потвърждава от практиката. Тяхното пренебрегване е риск със значими негативни въздействия за обществото.

Потвърждение за *актуалността* на предложения труд може да бъде намерено в нарастващата интензивност на събития с открито противопоставяне и сблъсък на интереси, както между потребителите на публични услуги (граждани, бизнес, структури на гражданското общество) и администрацията, така и в административната система – между служителите в административните звена и между различни административните структури.

Предметният обхват на монографичното изследване е насочен към проучване развитието на конфликтологичната наука и генезиса на административната конфликтност, както и възможностите за успешно управление на конфликти с административен характер.

Обект на проучване е административната организация от гледна точка на възможностите за разрешаване на дисфункционалните конфликти и тяхната трансформация в конструктивен фактор за административно развитие.

Основна теза на изследването е, че възникващата административна конфликтност е възможно да бъде овладяна по два възможни начина – със силата на авторитарно потискане на противоречиви интереси, позиции и ограничаване свободата на гражданите (натрупан опит от миналото) или по пътя на свободно демократично политическо развитие, предоставящо възможности за свободно изразяване на различията и търсене на приемлив компромис на противоречията (липса на опит от миналото и настоящето).

Монографичното изследване си поставя за *цел* да предложи базова информация за същностните характеристики на административната конфликтология и възможностите за преодоляване и разрешаване на административни конфликти. В съответствие с тази цел, трудът включва три раздела: теоретична дискусия за теоретичното знание; административната конфликтология, разглеждана като социална разновидност на науката конфликтология и възможности, и алтернативи за разрешаване на конфликти в публичните организации.

Предложеният обхват не претендира за изчерпателност на изложението. Той по-скоро включва ключови въпроси, които по различни, но конкретни поводи са попадали в полето на публичното внимание. Фокусира се върху събития, които стоят между състоянията на противоречивите интереси на административната кризисност и разрушаващата административната същност катастрофалност.

Извън обхвата на изследването остават потенциалните конфликти между основните власти в страната и ролята на медиите, с често отредено им четвърто място във властовата структура, поради способността и възможностите да въвличат в тях широките граждански структури на обществото.

Административната организация е основен компонент на административната система на публичната сфера. Нейната дейност е насочена за посрещане нуждите на обществото и функционира въз основа на организационни структури (институции), процеси, роли, политики, програми, и взаимоотношения. На практика се приема като административно-бюрократична система, базирана на регламентирани бюджети и правила за дейността, включващи административни и бюрократични процедури. Тя съдейства на постигане на усилията на политическото ръководство за постигане на устойчив икономически просперитет, социално сближаване и благоденствие на хората, като при това силно влияние върху общественото доверие и се ползва от това доверие. В рамките на кредита на доверие се наблюдават видими несъответствия между целите, средствата за постигането им и реалните резултати от административната дейност. Някои от несъответствията са остри и болезнени и са причина за възникване на противоречия и конфликти с административен характер

Настоящото монографично изследване дава основание да се обобщи, че изпълнението на дейността на публичните организации в системата на административно-управленския апарат е съпътствано с разнообразни конфликтни ситуации и административни конфликти. Техните специфични проявления, закономерности и характеристики са предмет на изследване от административната конфликтология, представляваща ключов раздел на конфликтологичната наука.

Основни резултати с приносен характер от монографичното изследване:

Систематизирани са теоретичните постановки за науката конфликтология и е предложен аналитичен инструментариум за изследване на конфликтните фактори и причини.

Концептуализирано е понятието „конфликт“ като, процес при който протичат противоборстващи си взаимодействия между въвлечените участници, предизвикани от разногласия в техните цели, интереси, ценности, нагласи и очаквания.

Аргументирана е необходимостта от изследване и изучаване на организационно-управленските конфликти. Намирането на баланс между конфликтността и организационната хармонията в административната система дава възможност за разработването на конструктивни способности за управлението и разрешаването на организационните конфликти.

Идентифицирани са конфликтните потенциали на административните организации от публичния сектор, наблюдавани във всички сфери от административно-управленската дейност, проявяващи се на всички нива в административните организации и всички видове взаимоотношения. Показано е, че дълбокият проблем на административната конфликтност е вкоренен в закостенялата бюрократична система.

Изведени и систематизирани са специфичните особености на административната конфликтология като тясно специализиран методологически раздел на науката конфликтология, като е предложен инструментариум за изследване на възникващите конфликти в административно-управленска среда.

Структурирани са елементите на административния конфликт, като е обърнато внимание на равнищата на проявление и особеностите на динамиката конфликтите с административен характер.

Показано е, че проявленията на административните конфликти са присъщи за всички административни отношения и конфликтни взаимодействия. От една страна те възникват между администрацията и държавните органи, които тя е призвана да подпомага, а от друга страна – между администрацията и гражданите и юридическите лица, клиенти на публични услуги.

Предложена е методика и алгоритъм за емпирично изследване на конфликтния потенциал на административни организации от публичния сектор на тема: „Проучване на възможностите за подобряване на административната среда и взаимоотношенията с клиентите на публични услуги”, която е конкретизация на методологията и включва подбрани приложими методи и техники за изследване, с които е възможно оформяне на своеобразна диагностична карта на конфликтната среда и идентифициране на административните конфликти.

Резултатите от проведеното емпирично изследване *потвърждават следните работни хипотези на изследването*:

✓ Дефицитите на административната система, са първопричина за възникване на административни конфликти.

✓ Организационно-управленската структура, нормативната регламентация и функциите на административните звена са постоянен конфликтен фактор.

✓ Неспазването на етичните норми и недобрата административната култура и комуникативни умения са фактор за възникване на конфликти във взаимоотношенията на всички нива.

✓ Недостатъчният административен и управленски капацитет са основни предпоставки за конфликтни проявления.

✓ *Отхвърлена е хипотезата, че „възникващите конфликти с административен характер могат да бъдат катализатор на отношенията и източник за развитие на административната структура чрез промени”.*

Изведени са предимствата на медиацията като алтернативен способ за разрешаване на административни спорове и конфликти. Обоснована е необходимостта от прилагане на умения и тактики за медиация за разрешаване на конфликтни ситуации, възникващи в дейността на административните служители с различен ранг. Прилагането им по подходящ начин, чрез техниките на трансформираща медиация е възможно да се разрешат дълбоки противоречия, които имат външни проявления, различни от същността на проблема и пречат на работата на административната структура. Не на последно място, чрез медиацията по естествен път се раждат и договарят нови правила и модели на отношения, които са ясни, разбираеми и се спазват от страните доброволно, тъй като те сами са стигнали до тяхната формулировка.

Предложени са възможности за успешно управление на конфликтните предпоставки в административните организации чрез подобряване на комуникацията и информираността (вътрешна и външна), използване на инструментариумите на коучинга, административния реинженеринг и аутсорсинг за създаване на благоприятна административна среда, въвеждане на дигитализация на администрацията и мрежово управление.

II. Книга по защитен дисертационен труд

Банкова, И. Дисонанси и потенциали при управлението на конфликти в проектното управление. УИ на ВСУ „Ч. Храбър”. В. 2019. ISBN 978-954-715-676-0

Във фокуса на изследването са противоречията и конфликтите, възникващи в проектното управление и в частност при управлението на проекти, които не са финансирани от държавата, а от публични средства по програми на Европейския съюз. По-конкретно се изследват конфликтите: Управляващ орган – бенефициент, възникващи при изпълнението на Оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” (ОП „Конкурентоспособност” – 2007-2013).

Предмет на труда са административните аспекти на възникващите противоречия конфликти между Управляващия орган и бенефициентите по Оперативна програма “Конкурентоспособност”(ОПК).

Обект на изследването е проектното управление, финансирано по ОП “Конкурентоспособност”.

Изследователският проблем е породен от съществуващите дефицити на проектното администриране. Поради липсата на достатъчен капацитет и допускани слабости от Управляващия орган и администрацията, от една страна, и бенефициентите, от друга, обективно се формират конфликтногенни зони и конфликти, които въздействат отрицателно върху управлението на проектите по ОП на ЕС.

Доказва се тезата, че своевременното идентифициране, класифициране и оценяване на противоречията и конфликтите, както и предлагането на нови подходи и инструменти за тяхното управление са предпоставка за постигане на по-ефективно управление и успешно изпълнение на проектите по ОП на България.

Основната цел на изследването е да се предложи модел за идентифициране, класифициране и управление на възникващите конфликти.

В резултат на проучването е направен извода, че основни конфликтни фактори, обособяващи конфликтни зони, са недобрата координация и взаимодействие между участниците в процеса на управление на средствата от Структурните и Кохезионния фондове, недостатъчният в количествено и качествено отношение административен, експертен и финансов капацитет, съпътстван от липсата на ясно дефиниране и баланс между правомощията и отговорностите на ключовите участници в процеса на управление на проектите по ОПК. Продължава нерегламентираното взаимодействие по отношение на координацията между органите на национално и регионално ниво.

Научно-приложните резултати биха били полезни за извеждането на тенденции за динамиката на конфликтите в проектното управление и за дефинирането на практически ориентирани препоръки както за тяхното ефективно управление, така и за използването на конфликтите като източник за развитие.

III. Студии:

Банкова, И. Конфликтът като социално явление. Годишник Том XXIV ВСУ „Ч.Храбър“. Варна. 2017 ISSN 1310-800 X. с. 173-189

В настоящата студия предмет на изследване е науката за изучаване на конфликтите в социалната действителност. Основните акценти са поставени върху разбирането, същността и съдържанието на понятието „конфликт“; особеностите на „социалния конфликт“, и на спецификите на управление на социалните конфликти. Авторът се придържа към тезата, че за да имаме по-скоро конструктивни, а не разрушителни ефекти от конфликта е необходимо изучаването, анализирането, прогнозирането и управлението на предпоставките за възникване на конфликти.

Понятието „социален конфликт“ само по себе си не е научна новост. Изследователските интереси към него възникват още през 19-ти век като реакция на радикалните промени в развитието и функционирането на обществото. Конфликтологията обаче не само потвърждава този интерес. Превръщането на социалният конфликт в приоритетен допринася за създаването на социалната конфликтология, като водещо направление в научното обяснение на конфликтите. Това събитие води до радикална промяна в отношението към конфликта, израз на която става идеята за възможното управление на социалните конфликти.

Конфликтът като социално явление е феномен, който е неизменна част от взаимодействието между хората и се възприема от различните общества, култури и народи като нормално явление. В повечето случаи конфликта възниква по естествен и неизбежен подход като изхода от него се отразява както положително, така и отрицателно. Но когато е налице даден конфликт означава, че хората се интересуват от резултати и развитие, или в най-лошия случай, удовлетворяване на интереси, с цел постигане на резултати. Това е една от основните причини *конфликтът* се счита за тайната на успеха на бизнеса и на промяната. Конфликтът може да има както разрушителен, така и стимулиращ характер. Управлението му

изисква промяна на посоката на действие до достигане на равновесие. Повечето възможности за управление на конфликта включват известен риск и поради тази причина за постигането на цели и интереси се използват различни средства – от убеждаващи словесни, документални и други аргументи, до икономическо, социално, физическо или друго елиминиране на противниковата страна. Но при всички случаи, конфликтът завършва с определен резултат.

Банкова, И. Конфликти на прехода и социално сближаване. Годишник Том XXIII ВСУ „Ч.Храбър“. 2015. Варна. ISSN 1310-800 X, с. 209-224.

Съвременните предизвикателства като глобализацията, енергийната несигурност, климатичните промени и застаряването на населението, както и финансовата и икономическата криза, показваха редица структурни слабости в много страни и региони на Европа, независимо от достигнатата степен на благосъстояние, икономическо и социално развитие. България и повечето от нейните региони остават силно уязвими в тази ситуация. Ограничаването на хроничните и нововъзникващи проблеми и конфликти може да бъде постигнато единствено като се прилагат адекватни политики и търсене на нови решения и възможности. Ключово място между тях има политиката за социално сближаване насочена за постигане на обществен интегритет, като ключова предпоставка за обществен просперитет.

В резултат на извършения анализ могат да се изведат следните изводи:

➤ Възникват нови потребности и фактори за поява на уязвими групи, които увеличават риска от фрагментиране на обществото. Важно е да се отбележи, че възможностите за социално напрежение и конфликти са различни днес в сравнение с по-ранни периоди от нашата история. Сега малцинствата са много по-свободни да се включват в социалния протест в сравнение с миналото.

➤ Разнообразието, мобилността и променящите се ценности са толкова динамични и естествени процеси, че гражданите, които живеят в една и съща общност или общество е по-малко вероятно да изградят обща култура и приемат общ набор от норми и ценности. Миграцията е очевидно ключова промяна в това отношение, но така също са важни и промените в ценностите, които водят до по-голямата индивидуализация и насърчават хората да изразяват и реализират своя собствена културна идентичност.

➤ След 1990 г. социалната политика в Европа осъществява значителни промени. Тези промени са формирани на базата на приемане на необходимостта да се извърши интегрирана реформа на социалното осигуряване и пазара на труда. Целта е по-добро стимулиране на заетостта и заплащането, а не само повишаване на статуса, както и извършване на инвестиции в сферата на услугите, в това число тези за деца и семейства. Очакван резултат е повишаване на стабилността и автономността на семейството. Дори, ако по-голямата част от хората са склонни само да се поддържа, ако не да се подобри техния *социално-икономически статус и достъпа им до здравни грижи*, остават три много важни риска за процеса на социално сближаване: бедността, неравенството и влошено здраве, поради ограничен достъп до здравни грижи.

Предвид съществуващите дефицити в национален, европейски и световен план, за постигането на социално сближаване е необходимо ефективно използване на специфичните регионални и местни потенциали, засилване на конкурентните им предимства и премахване на

барьерите за тяхното развитие. Социалното и икономическо развитие трябва да бъде съчетано с опазване и подобряване на околната среда, със съхраняване на природното и културно наследство и включването му в регионални туристически продукти, които да популяризират специфичната идентичност на българските райони.

IV. Статии:

Bankova, I. Conflict Specifics of Public Sector , бр. 1, Списание "Globalization, the State and the Individual", ISSN 2367-9107 . www.gsjournal.bg

Актуалността на изследваната проблематика се определя от факта, че неизбежни съставни характеристики за общественото развитие са дисхармонията, противоречията, конфликтите – както латентните, така и публично проявените. От една страна – няма свършено идеално и безконфликтно нито общество, нито група, нито човек; от друга страна – неравномерното разпределение на ресурсите, доходите, властта, регионалните диспропорции, социалните различия и престижа между хората, социалните групи, организациите и институциите са основните предпоставки за възникване на конфликти и обособяване на специфични конфликтни зони. Последиците от възникващите конфликти в публичната сфера могат да бъдат едновременно както деструктивни, така и конструктивни.

Успешното управление на конфликтите в публичния сектор е целенасочена дейност, която предполага изучаване, прогнозиране, предупреждаване, контролиране и предотвратяване на конфликтните предпоставки и поведение по начин, който ги прави по-малко разрушителни, а повече стимулиращи развитието на обществото като цяло.

Bankova, I. Some Conflicts and Conflict Zones in the Activity of school education in Bulgaria. e-Journal VFU. Кн. 12. 2019. https://ejournal.vfu.bg/pdfs/Statia_Bankova_e-journal_En%202019.pdf ISSN 1313-7514

Актуалността на разглежданата проблематика се определя от факта, че за разлика от времето преди 25 години, днес живеем в общество на ценностен плурализъм, което модифицира възпитателната роля на училището. Ценностният избор на децата се прави под влияние на семейството, улицата, глобалната мрежа, социалните медии, като училището няма големи възможности да води този процес, още по-малко, да го контролира. Вместо да утвърждава едни ценности за сметка на други, то следва да формира критично мислене и толерантност към направените ценностни избори.

Тревожен е факта, че голяма част от възникващите разногласия в училище, водят до насилие. В Спортно училище „Георги Бенковски“ се обучават деца, за които насилието е единствения познат способ за разрешаване на противоречия и прибегват до него, защото не познават други възможности за излизане от спорни ситуации.

Предмет на изследване в настоящата статия са конфликтните предпоставки и конфликтните зони в училищното образование.

Обект на проучването са предизвикателствата пред СУ „Георги Бенковски“ – гр. Варна за успешно управление и разрешаване на конфликтите.

Целта поставена в разработката е въз основа на проведено проучване и анализ да се изведат основните причини за възникване на конфликти и да се обособят специфични конфликтни зони, имащи отношение към учебно-спортната дейност на Спортното училище в гр. Варна, и на тази база да се предложат възможности за прогнозиране, анализиране, контролиране, и търсене на възможности за управление на предпоставките за възникване на конфликти.

Изучаването на конфликтите осигурява надеждна информация на учителите и треньорите, която им дава възможност чрез прилагане на подходящи методи и тактики да регулират и балансират взаимодействията между страните в конфликта така, че да се неутрализират, отколкото да се активират разрушителните конфликти в училище.

Банкова, И. Предизвикателства пред управлението на устойчивото развитие. Сп. Известие. Съюз на учените. Серия "Хуманитарни науки". Варна. 2018 ISSN 1310-6376, с. 53-56

Устойчивостта е процес на реформа преди всичко в мисленето и нагласите и поражда необходимост от личен и политически избор и отговорна позиция при бъдещото развитие и управление. Устойчивото развитие е свързано с промяна, при която експлоатацията на ресурсите, насочеността на инвестициите, реструктурирането на икономиката, ориентирането на технологиите и институционалните промени са в хармония помежду си и увеличават възможностите за осигуряване на човешките потребности. Постигането на целите и принципите на устойчивото развитие не може да се осъществи без изграждането на гражданско общество, потребление и стилове на живот, които са основани на устойчивостта. Управлението на устойчивото развитие изисква ясно концептуализиране, мониторинг и информираност.

Управлението на устойчивото развитие поставя политиките на правителствата в една различна и по-дългосрочна перспектива. Предизвикателство е адаптирането на конкретните политики към разтоварване на проблемите възникващи при икономическите, технологични и други достижения и опазване на природната среда, намаляване на неравенствата и преодоляване на ефектите от измененията на климата.

Банкова, И. Превенция на някои административни конфликти, чрез подобряване на комуникацията между държавната администрация и гражданите. Дни на науката – Варна. Сп. Известие. Съюз на учените. Варна. 2015. ISSN 1310-6376, с. 47-73

Предмет на анализ и оценка в статията, са специфичните особености на административните конфликти възникващи при взаимоотношенията между държавната администрация и гражданите. Защитава се позицията, че добрата публична комуникация трябва да бъде основен приоритет в конфликтна среда. За целта е необходимо да се управлява оповестяването на информацията, за да се избегнат разпространяването на слухове, да се ограничи изопачаването на факти, за да се съхрани доверието в държавната администрация. Това може да се осъществи чрез обществен диалог и сътрудничество

Едно от основните условия за осъществяване на ефективна комуникация и успешно управление на конфликтите е институциите да престанат да си бъдат самодостатъчни, и да предлагат информация, които засягат не само техните ръководители и съществуване, а най-вече гражданите заради които са създадени. Необходимо е институциите от първо лице единствено число да преминат към граматически форми създаващи общност и чувство за държавност. Това обаче не е въпрос само на добра комуникация, а на цялостна промяна както на институционалния имидж, така и на гражданската активност изразена чрез общественото мнение и от медиите, които спазвайки професионалната етика, трябва да са отговорни пред аудиториите си.

Банкова, И. Методологическа рамка и методи за изследване и получаване на конфликтологична информация. Научен алманах на ВСУ „Черноризец Храбър”, Серия „Икономика и стопанско управление” 9/2012, ISSN 1311-9222, с. 144-150

Предмет на представената статия е методологическата рамка и методите за изследване и получаване на конфликтологична информация. Събирането на емпирични данни за проявата, причините и следствията на конфликтите както и за емоционалните, познавателните, мотивационните, поведенческите и административните им аспекти е от съществено теоретическо и практическо значение за тяхното изследване и управление

В условията на информационно общество перспективите за развитие на математическото моделиране на конфликта са реални и този метод чрез съответен софтуерен продукт може да обхване по-пълно и детайлно конфликтологичната проблематика.

Разграничаването на стратегии за изследване и методи за набиране на първична конфликтологична информация позволява на изследователите да очертаят стъпките, по които ще достигнат до крайните резултати, като още в самото начало имат яснота за провеждането на изследването и набирането на необходимата първична информация за постигането на изследователската цел

Банкова, И. Специфични особености на конфликтите при опазване на културно-историческото наследство на община Варна. Сп.Известия на Съюза на учените – Варна, Серия „Хуманитарни науки” 1/2011, ISSN 1310-6376, с. 67-73.

Културно-историческият и естетическият потенциал на община Варна включва агломерация от разнообразни ценности. Богатата историческа стратификация, стиловият и религиозния плурализъм на средата са свидетелство за принадлежност към европейските културно-исторически ценности. Днес повече от всякога Варна е интегрирана в културно историческото пространство на Европа. Същевременно динамичните промени свързани с процесите на урбанизация, нанасят значителни щети, върху обектите на културно-историческото наследство на Варна. Динамичните промени и усвояването на нови територии са в резултат на хаотичното дисперсно развитие през последните години. Машабното унифицирано застрояване на крайградските зони и подмяната на амортизираните инфраструктурни обекти от централните градски части водят до постепенна загуба на традиционния облик и характер на града, като нарушават микроклиматичните,

функционалните, санитарно-хигиенните характеристики на жизнената среда, влошава се качеството на живота и намаляват принадлежната стойност на градската среда като цяло. Това създава условия за възникване на конфликтни ситуации при опазване на културно-историческото наследство на община Варна.

Предмет на анализ и оценка в настоящото изследване, са конфликтите при опазването и защитата на културно-историческото наследство на община Варна.

Защитава се позицията, че чрез гъвкаво управление и стабилна нормативна база местната власт може да управлява конфликтите възникващи при опазване и защита на системата на културно-историческото наследство. Изграждането на режими на охрана и социализация на паметниците на културата ще изиграят позитивна роля за обогатяване на образа на града.

V. Доклади

Банкова, И. Проблеми и конфликти при предоставянето на социални услуги на местно ниво. Сборник с доклади от VIII международна научна конференция. „Икономиката в променящия се свят: национални, регионални и глобални измерения“ Том I, ИУ – Варна. 12.05.2017. ISBN 978-954-21-0927-3, с. 509-513

Предмет на анализ и оценка в предлагания доклад са проблемите и конфликтите при предоставянето на комплексни социалните услуги на местно ниво. Изследователския проблем е породен от факта, че социалните услуги се предоставят и потребяват с редица ограничения от нормативно-административен характер. Липсва обща информационна база на местно равнище за предоставяните комплексни социални услуги; неравномерно е развитието на социалните услуги – разделени са на делегирани и местни. Все още е неефективно сътрудничеството между публичните институции, неправителствения сектор, местните власти и гражданското общество. Сложната система на финансиране, отчитане и формиране на различните социални фондове прави социалните услуги в значителна степен зависими. Смесването на икономическия, политическия и административния подход в управлението им предизвиква и поставя дисбаланси, които се явяват сериозен фактор за възникване на трудно преодолими конфликти в процеса на управление и ефективно структуриране на комплексните социалните услуги. На местно равнище липсва ясен механизъм за оценка на нуждите от социални услуги за рисковите групи от населението. За преодоляване на конфликтните зони е необходимо реално отчитане на потребностите и мнението на потребителите, както и публично оповестяване на резултатите, за да могат доставчиците на социални услуги да планират дейността си съобразно направените оценки.

Защитава се тезата, че за да се подобри качеството на живот на уязвимите групи и успешно да се преодоляват проблемите и управляват конфликтите, комплексните социалните услуги следва да бъдат индивидуално ориентирани, да бъдат с разширен териториален обхват. Това би могло да се реализира чрез осъществяването на интегрирани политики и ефективното междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Банкова, И. Потенциали за развитие на транспортната инфраструктура в България в контекста на устойчивото развитие. Техника и технологии ТЕХСИС 2016“. V Международна научна конференция, ТУ – София, Филиал Пловдив. 28-29.05.2016. с. 444-449

Транспортната инфраструктура и транспорта имат основно значение за устойчивото развитие на обществото, тъй като осигуряват мобилност на населението и подпомагат промишлеността и търговията. Транспортът има пряко влияние и върху икономическото развитие, като играе ролята на свързващо звено между производителите, от една страна, и суровините, трудовия пазар и потребителите, от друга. С икономическия растеж обемът на товарните превози и броят на превозените пътници нарастват, а необходимостта от транспортиране на стоките и услугите стимулира икономическата активност. Поради това този отрасъл е от голямо значение за конкурентоспособността и заетостта в страната.

Главната социална функция на транспорта е да осигури достъп до основни услуги като здравеопазване, образование, търговия, туризъм, спорт и развлечения. Основните икономически и социални облаги от транспорта, които се балансират изключително трудно с високите социални разходи и разходите за околната среда, определят транспортния сектор като изключително важен за устойчивото развитие.

Банкова, И. Културни бариери пред устойчивото развитие. Перспективи и предизвикателства пред съвременното управление“. Национална научна конференция на УНСС, 22.10.2015, София. ISBN 978-954-644-828-6, с. 277-285

На пръв поглед културните бариери изглеждат лесно преодолими поради сравнително широкото приемане на концепцията за устойчиво развитие. Световният и български опит, както и анализите в рамките на представения доклад показват, че преходът от убеждение до реално поведение се оказва много труден. Това създава риска от формиране на пасивна съпротива срещу устойчивото развитие, както от страна на отделните индивиди и групи, така и от институциите. При съществуващите условия на живот и силно изразения краткосрочен натиск, както и влизането в разрез с индивидуалните интереси и намерения на отделния човек или институция е трудно преминаването от знания, убеждения, намерения и интереси към поведение в контекста на устойчивото развитие.

Една от основните насоки за преодоляване на пасивната съпротива срещу устойчивото развитие е в неговата интерпретация да се акцентира не толкова върху проблемите на опазването на средата и съхраняване на ресурсите, колкото на развитието, на икономическите интереси, на ползите, които могат да се получат от прилагането му на практика в краткосрочен аспект, а не само в далечното и неопределено бъдеще.

Ако усилията за промяна се спускат само „отгоре“, едва ли ще са ефективни, особено когато политици демонстрират висок стандарт на живот, а се опитват да въздействат върху широката общественост. За повечето хора устойчивото развитие не е въпрос от първостепенно значение. Културните промени могат да започнат от малки групи в обществото и да се разпрострат чрез широк кръг канали за комуникация, включително стандартните медии, изкуствата, неформалните приятелски мрежи и религиозните организации. Ролята на политиците трябва да се изразява по-скоро в насърчаване на съществуващите групи, които

работят за устойчив начин на живот, отколкото чрез налагане на собствените им възгледи върху общността за това какво е необходимо да се прави

Банкова. И. Проблеми и конфликти при управлението на малките изби в България (на примера на шато Бургозоне). Техника и технологии ТЕХСИС 2015“. IV Международна научна конференция, ТУ – София, Филиал Пловдив 29-30.05.2015. Пловдив. ISSN 1310-8271, с. 287-292

Предмет на анализ и оценка в представения доклад са конфликтните зони и проблеми при управлението на малките изби в България. Защитава се позицията, че прилагането на лидерска компетентност при идентифицирането на конфликтните зони и управлението на конфликтите в условията на нарастваща конкуренция е предпоставка за успешното развитие на малките изби и затвърждаването на лидерска позиция на пазара на вино. Това може да се постигне чрез извършване на набор от стратегически дейности, които дават възможност регионалните различия да бъдат предимства на винарските изби.

Представените предпоставки създават бизнес среда, характеризираща се с висока степен на неопределеност, турбулентност и конфликтност. За да се справи малката винарска изба в условията на такава динамична среда се поставят по-високи изисквания пред управлението ѝ – организацията се разглежда като „открита” система, при което главните фактори за нейния успех се търсят не само извън организацията, а преди всичко вътре. Успешното позициониране на винарска изба Шато Бургозоне на винения пазар е в пряка зависимост както с удачното ѝ адаптиране към бизнес средата, така и с адекватния вътрешен мениджмънт, изпълнението на подходяща маркетингова стратегия и успешното идентифициране и управление на конфликтите.

Банкова, И. Нова визия за управление на отпадъците в контекста на регионалното развитие. Икономика в променящия се свят: национални, регионални и глобални измерения. Сборник с доклади от Международна научна конференция. Том 2, ИУ – Варна. 2015. ISBN 978-954-21-0834-4 (Т.2), с.141-147

Актуалност на проблема – за постигането на устойчиво регионално развитие, осигуряването на здравословна околна среда и съхраняването на природните богатства на Република България е необходимо провеждането на нова политика при управлението на отпадъците, която отчита екологичните противоречия във взаимоотношенията между обществото и природата, промяна на начина на мислене и прехода към екологизация на икономиката и производството.

Предмет на анализ и оценка в предлагания доклад са политиките на Република България по управление на отпадъците и специфичните особености при успешното им реализиране на регионално и местно равнище.

Практическа приложимост – прави се опит за предлагане на промяна на политиките за управление на отпадъците и на тази основа да се изведат възможности за екологосъобразното оползотворяване на отпадъците и превръщането им в суровинен и енергиен ресурс, както и да се предложат мерки за намаляване количествата им.

Банкова, И. Възможности за опазване на околната среда и постигане на устойчиво развитие на общините чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност. Сборник с доклади от Международна юбилейна научно-практическа конференция "Европейски практики и национални рефлексии в планирането" на СА „Д. А. Ценов” – Свищов. 24-25.04.2015. ISBN 978-954-23-1080-8, с. 384-391

Актуалността на проблема се определя от факта, че в условията на динамично променяща се среда и икономическа криза България има възможност да премине към екологично ефективна икономика, характеризираща се с ниски нива на въглеродни емисии и ефективно използване на ресурсите, основана на устойчиво производство във всички сектори и на по-хармоничен начин на живот. Това ще подобри благополучието на всички граждани, като в същото време ще намали потреблението на енергия и природни ресурси и ще сведе до минимум отрицателните въздействия върху здравето и околната среда, по-конкретно по отношение на екосистемите и изменението на климата.

Предмет на анализ и оценка в предлагания доклад са възможностите за опазване на околната среда и постигане на устойчиво развитие на българските общини чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност.

Практическа приложимост – прави се опит за предлагане на промяна на общинските политики при инвестирането в умения и технологии за увеличаване на икономическия растеж, за постигането на дълготраен просперитет и опазване на околната среда и на тази основа да се изведат възможностите за разработване и въвеждане на възобновяеми енергийни източници.

Банкова, И. Административни конфликти и регионално развитие. Международна научна конференция „Глобализъм, регионализъм и сигурност”, 19-21 септември 2013. Равда, България. с. 330-335. ISBN 978-954-644-564-3.

Докладът предлага анализ на административни конфликти, които възникват в процеса на стратегическото планиране на регионалното развитие. Прави извод, че формулирането на адекватен отговор на регионалните предизвикателства за следващия програмен период (2014-2020) изисква отказ от формална подготовка на стратегически документи и привидно спазване на приетите европейски и национални принципи за интегрирано развитие. Аргументира необходимост от прилагането на инструментариума за стратегическото планиране, основан на действителна координация и субординация в процеса на изготвяне на плановите и програмните документи, осигурява логическа обвързаност между поетите задължения в наднационален план, националните приоритети и регионалните потребности на социално-икономическото и пространственото развитие.